

Hij mijdt het onderwerp. Als oom Leo ernaar vraagt gooit hij het snel over een andere boeg. Dan begint mijn opa Seesink over zijn werk in de zomer als landknecht, in de winter naar school of dat de Claps, die sappige ronde peren, weer rijpen in zijn Rhoonse tuin aan de Albrandwaardsedijk. Voor mijn oom blijft zijn 'J.P.', dat zijtakje van de Seesink-stamboom, in de mist van de historie gevangen.

Leeg kaartje

Oom Leo Knoops (1915-1996), schoonzoon van mijn grootvader, maakt een zoekreis langs de naam Seesink terug in de tijd. In zijn kaartenbakje blijft één systeemkaartje opvallend leeg. Een fiche, gevangen tussen al die vol beschreven andere steekkaartjes over de Seesink-stamboom. Het vermeldt alleen een naam:

"Johannes Petrus van der Linden, geboren te Vlaardingen op 15 september 1902."

Wie is die J.P.? Komt zijn leven en zijn gezicht, ooit aan het licht?

Gevangen in de mist van de tijd

Mijn neef Cor (1941-2021) neemt dat speurwerk over. Jarenlang en met veel ijver, probeert hij de puzzel van de Seesink-stamboom te completeren. Hij vorst digitaal en fysiek gemeentelijke archieven af in het westen en het oosten van Nederland. Met succes, want Cor vindt heel veel puzzelstukjes waardoor de wortels tot diep voorbij onze stamgrootvader, joncker Willem Vogel (1570-1664), reiken. Echter die J.P. van der Linden, zo dichtbij in tijd en omgeving, blijft gevangen in de mist van de tijd.

Vlaardingen

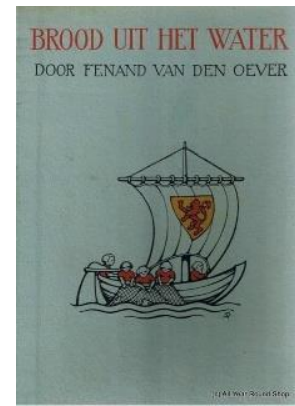
Tijdens een van zijn speurtochten stuit neef Cor onverwacht op een klein, maar belangrijk detail. Daarvoor reist hij naar Leeuwarden en kan daar een tipje van de sluier over het familiegeheim oplichten. Toch blijft J.P.'s portret onzichtbaar.

Aan de hand van Cor's gegevens zoek ik in oude jaarkronieken van Vlaardingen en kranten uit de tijd van het Interbellum. Ik raadpleeg het Stadsarchief van Vlaardingen. Vraag om inlichtingen bij Museum De Blokhuispoort in Leeuwarden. Tot mijn verbazing verschijnt er van alles op mijn beeldscherm.

Een eigen leven

Mijn opa Lau Seesink (1876-1966), inmiddels verhuisd naar Rotterdam, werkt al twee jaar bij de RTM (Rotterdamse Tram Maatschappij) als Johannes Petrus van de Linden in de Vlaardingse 2^e Bierslootsteeg 9, op 15 september 1902 gebaard wordt.

J.P. is het zontje van opa's zus (tante) Mietje; Maria, Johanna Seesink (1878-1939). Zij is getrouwd met Pieter van der Linden (1873-1959). Hun brood komt uit het water, want Piet is zeeman, stuurman, visserman op een buis in de zomerse beugvisserij op haring. Hard werken, weinig thuis, maar het betaalt goed. Later blijft hij aan de wal en werkt als pakhuisknecht. Schrijver Fenand van de Oever, pseudoniem voor Jaap Kolkman, tekent in zijn roman 'Brood uit het water' een beeld van die visserij. Pieter van der Linden zou model kunnen staan voor de behoudende antagonist Wijnand Hoogendijk.

Maria, Sterre der Zee

De visserij is geen ongevaarlijk werk. Mogelijk vraagt tante Mietje regelmatig haar Maagd Maria, haar 'Sterre der Zee' * om een behouden terugkeer van Piet. Misschien heeft ze gebeden dat de Maagd hun schreden door het leven mag geleiden.

Of haar Maria, die Sterre, als de 'reinste der scheps'len' ook hun zontje Johannes vriendelijk tegemoet straalt wanneer het scheepje van zijn ziel dreigt 'in gevaar te vergaan', valt te betwijfelen. J.P., van het geboortecohort dat later als 'de verloren generatie' aangemerkt zal

worden, gaat een eigen leven leiden.

Suf en doezelig

Want sinds die 15^e september in het koude jaar 1902 hebben Mietje en Piet het maar druk met hun eerste zoon. Hun kleine Johannes begint zijn leven vanuit een achtergestelde positie. Een beperking in een voor hem nog zinloze wereld. Die wereld is en zal voor hem bepaald geen Nirwana zijn. Hij denkt anders, leert anders en verwerkt informatie op zijn eigen manier. Hij lijkt gevangen te zitten in een eigen bubbel, afgesloten van de grote boze buitenwereld. Een wereld waar de regels voor hem diffuus en onduidelijk zijn.

Toch verwacht de maatschappij ook van Johannes een creatief, intensief en soms zelfs offensief, bezig zijn om een plekje in die samenleving te veroveren. Johannes perceptie van de maatschappij wijkt af van die van anderen. Hij gedraagt zich anders. Misschien wil hij afstand houden van de aardse treurigheid die hij om zich heen ziet. Moet hij leren om niet het slachtoffer van zijn geest te blijven, maar daarvan de principaal te worden. Hoort hij er wel echt bij? Pogingen daartoe doet hij wel. Al vroeg ontdekt hij zijn verzettelijkheid tegen, soms vermeend, onrecht. Hij gaat regelmatig op zoek naar werk, maar het zit hem niet mee.

Tante Mietje; Maria Johanna van der Linden-Seesink (1878 - 1939)

Zijn omgeving heeft nog geen weet van *'neurodiversiteit'*. Zijn toezichthouder van de reclassering zal later beweren dat Johannes op zijn 25^e nog met zijn broertjes en zusjes speelt. Dat hij 's nachts brieven schrijft naar de Franse en Duitse consul met behulp van woordenboeken. Voor moeder Mietje ligt een zwaar leven te wachten. Er zullen nog 6 jongens en 3 meisjes geboren worden, alsook 2 levenloze baby's. Haar Johannes vraagt daarnaast extra aandacht. Misschien moet zij naast die zorg voor het gezin in huis ook nog wel, net zoals veel vissersvrouwen, werken als boetster of naaister. Bijwerken om niet te hoeven leven van 'de kruimels, de sleet en de mond'.

Piet is vaak lang op zee, dus alles komt op haar neer. In 1927 zal zij over hun eerstgeborene verklaren, dat ze hem "*suf en doezelig*" vindt en hij zich op zijn 14e jaar nog niet zelfstandig kan aankleden. Is Mietje wel in staat om extra zorg aan Johannes geven?

De Vulcaan

Vlaardingen ondergaat een grote transformatie: de stad groeit van een vissershaven naar een industrieel centrum. De scheepsbouw bloeit en we zien havenactiviteiten rond onder andere kolen en erts. De haringvisserij, het werk van Johannes' vader, blijft belangrijk, maar de focus verschuift van visserij naar zware industrie, met onder meer het bedrijf Lever's Zeep van de bekende Sunlight-zeep en het Vim-schuurpoeder. Het is 1911 als de aanleg van een zeehaven wordt gemaakt. Die zal lang de grootste particuliere zeehaven van Europa zijn. Natuurlijk kent men nog geen 'Strategic port planning' met scheepvaartprognoses en nog geen 'Nautical Safety' met Vessel Tracking System. Ook geen 'Asset Life Cycle' voor de infrastructuur en optimaal onderhoud. Men heeft zelfs geen weet van 'Operations Optimisation' voor het op tijd uitbaggeren van de haven. Dat alles en het gebruik van Kunstmatige Intelligentie zal pas decennia later gewoon worden.

Wel koopt de Duitse scheepswerf AG Vulcan Stettin in 1913 in Vlaardingen-Oost een opgespoten terrein en begint daar een overslagbedrijf. In 1919 gaat dit over aan de Rotterdamse Handels- en Transportmaatschappij Vulcaan, onder de naam Havenbedrijf Vlaardingen Oost (HVO). Voor de Vlaardingers blijft het 'de Vulcan'.

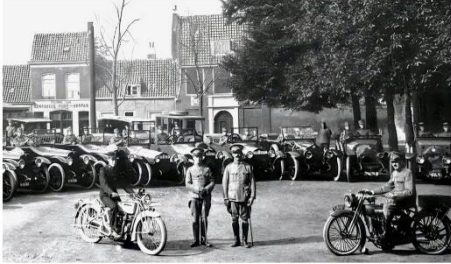

Vlaardingen - 1926 - Vulcaanhaven
© K.L.M.

Vlaardingers en vreemdelingen

Het is in deze opbloeiende industriële havenstad dat onze Johannes Petrus van der Linden opgroeit. Tot zijn 13^e jaar doorloopt hij de Lagere Rooms-Katholieke School aan de Maassluischendijk. Elk leven begint met een droom. Ook Johannes droomt van werk, van een echte baan. De Vissersschool volgt hij blijkbaar niet. Menig visser vindt die visserijschool maar niks. Het vak moet je op zee leren en niet aan de wal. Johannes worstelt met zijn identiteit, maar vindt toch zijn weg in enig werk. Vast tot teleurstelling

van zijn vader niet in de haringvisserij, maar aan de wal. Dit tot mogelijk stiekeme geruststelling van zijn moeder. Aan de wal heb je immers minder kans op ongelukken dan op zee. Haar zoon werkt een tijd als barbier en daarna als letterzetter. Piet zal hem zeker liever aan boord hebben genomen als afhoudertje en later als reepschieter, om een oogje in het zeil te houden, maar Johannes werkt liever op de wal of in de Vulkaan-haven.

Delft 1922
Het leger toont haar nieuwe auto's en motoren.

In 1922 komt hij in militaire dienst bij de Delftse Infanterie. Het zit hem daar niet mee. Na 4 maanden wordt hij afgekeurd in verband met zieke longen. Johannes houdt vol en gaat werken bij de Rotterdamsche Droogdokmaatschappij, de bekende RDM. Na zo'n 1,5 jaar wordt hij ontslagen. Gelukkig vind hij af en toe werk als loswerkman bij Havenbedrijf Vlaardingen-Oost aan de Schiedamschendijk. Volgens zijn maten is hij

een stille, hardwerkende man. Telkens als hij weet dat er los werkvolk wordt aangenomen, meldt hij zich 's avonds bij de portier van het havenbedrijf. Dagelijks zijn er wel zo'n 60 tot 100 arbeiders nodig. Toch vissen J.P. en enkele Vlaardingse maten, bij dat zoeken naar werk vaak achter het net. Zij vermoeden dat portier Jan Bos een voorkeur heeft voor vreemdelingen, zoals Schiedammers. Die laatsten haalt Johannes er zo uit. Hij merkt het aan hun uitspraak. Die vreemdelingen hebben het altijd over "*de Vulkáán*", terwijl Johannes en de andere echte Vlaardingers, altijd "*de Vúlcán*" blijven zeggen.

Voorspel

Veel Vlaardingers vinden Johannes niet normaal, maar wat is normaal? Net zoals iedereen wil Johannes zich profileren; erbij horen, maar hij weet niet hoe. Weten zijn ouders en zijn werkmaten wat er in hem omgaat? Mogelijk heeft hij het groeiende gevoel zich in een vijandige samenleving te bevinden. Hij hoort stemmen. Geen stemmen in zijn hoofd, maar van zijn Vlaardingse maten. Stemmen die hem aanmoedigen op te staan en op te komen tegen het vermeende onrecht. Het culmineert tot haatgevoel tegen de maatschappij. Voor hem wordt die Jan Bos de belichaming van dat onrecht en bepaald geen traktatie voor zijn ogen.

Bij weer zo'n afwijzing en geïnspireerd door zijn maten, maakt Johannes de opmerking dat men die Jan Bos eens "*een kopje kleiner moest maken*."

Het blijft niet bij die metafoor. Wellicht loopt hij in zichzelf te ketteren, zwerft hij langs het Prikkewater. Zoekt hij troost bij een kruikje stevige vissersbitter, dat later 'Schelvispek' genoemd zal worden. Waarom is Johannes niet gewoon de loswerkman die buigt voor de Macht, gewoon zijn werk doet en niet in de problemen komt? Af en toe wordt hij gepest door zijn maten die hun eigen treurigheid proberen te vergeten door die onze Johannes aan te doen. Ze nemen hem wel eens in de maling. Hij voelt zich al niet vrij en met dat getreiter zetten ze J.P. nog meer gevangen. Misschien zou hij meer op zijn gemak zijn bij die socialen die niet als slaaf willen werken. Het gevoel systematisch achtergesteld te worden is niet 'kedin' en voedt zijn woede. Het beklijft in zijn hoofd. Mensen snappen niet wat het betekent in zo'n wereld

te leven. Toch, als Johannes opkomt voor rechtvaardigheid zal dat consequenties voor hem hebben.

In 1925 uit Johannes zijn kwaadheid aan de rooms-katholieke reclas-seeringsambtenaar S. van Munster, als hij zegt: *"Ik ga vandaag of morgen wat uithalen."* Van Munster ziet in Johannes' fonkelende ogen en dreigende houding dat hij echt van plan is te doen waarmee hij intimideert. Toch onderneemt hij geen actie.

Twee jaar later zeggen zijn maten: *"Als je maar dreigt, dan helpen ze je wel"*. Na een antracieten nacht, stuurt Johannes in april 1927 een dreigbrief naar de Reclasseering. Daarin schrijft hij met enig sarcasme dat als men binnen 14 dagen geen werk voor hem gevonden heeft, *"het heele stelletje een kogel door de kop te jagen en het een vaste betrekking hiernamaals zal bezorgen."* Het bestuur overhandigt de dreigbrief aan de politie. Als Johannes daarna niets meer doet, laat de politie de zaak - vreemd genoeg - maar rusten.

Johannes bezoekt directeur Aart de Koning van de Arbeidsbeurs en legt zijn probleem voor. De Koning vertelt dat in de praktijk vakmensen vaak voorgaan boven losse werklui. Hij kan daar voor Johannes geen verandering in brengen. Hij zegt dat in Schiedam ook veel Vlaardingers werken. Na zo'n 10 minuten moet Johannes de directeur gelijk geven en zegt: *"Als u er dan niets aan kunt doen, dan zal ik het wel uitzoeken."* J.P. loopt weliswaar rustig naar buiten, maar is inwendig kwaad.

Die kwaadheid blijft gevangen in het hoofd van Johannes. Hij schaft zich kort voor Pasen in Antwerpen een revolver van *"vrij zwaar kaliber"* aan en een doosje met 25 kogels. Dit, *"om te dreigen als de mensen mij niet aan werk helpen of om te schieten op mensen die mij in de weg staan."* Justitie zal dat later vast een gevalletje van voorbedachte rade vinden.

Ik zal doen wat ik wil

Onze Johannes wordt in augustus 1927 door Westdijk, de andere portier, verschillende malen aangenomen om bij De Vulkaan te werken. Hij kan zo'n f 68,00 aan loon naar huis, naar z'n lieve moeder Mietje, brengen.

Op 24 augustus worden hij en enkele van zijn maten door Jan Bos weer niet aangenomen. Kamaraden van hem zeggen *"Ze moesten dien Bos maar doodschieten."* Hoewel Johannes die portier niet haat en ook niet jaloers is op zijn goede positie in de schaduw van de Macht bij De Vulkaan, houdt hij die woorden vast en denkt: *"Als hij mij morgen niet aanneemt, dan doe ik het."* Want zoals veel vissers geloven dat de door concurrenten gevangen vis eigenlijk voor hen bestemd is, zo denkt J.P. over het werk aan de wal dat hij regelmatig misloopt.

Op die zomerkille 25e augustus verandert Johannes' leven radicaal. Om 18.00 uur gaat hij weer naar het wachtlokaal van de Vulkaan. Zo'n 50 mensen worden aangenomen. Bos gaat op de fiets nog even naar het werk om te vragen of er nog meer mensen nodig waren. Weer terug neemt hij nog een enkele Schiedammer aan en gaat terug naar zijn portiershuisje. Wanneer Johannes dat ziet wordt hij kwaad. Hij denkt zelfs dat Bos hem uitlacht en loopt Bos achterna. Ook zijn maten Bernard Vink en Arie Kortland zijn ontstemd, De vrouw van Westdijk, Meijntje Westdijk-Seen, staat met haar

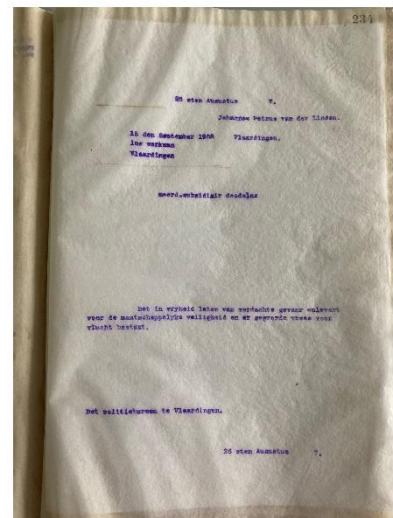
twee kleine kinderen in het portiershuis. Zij ziet en hoort alles als Johannes tegen Bos zegt: *"Waarom neem jij mij niet; je hebt mij gisteravond ook al laten staan. Toen heb ik een nacht verlet van f 7,50"* Zij hoort dat Bos antwoordt: *"Maak ik dan de dienst uit of jij; ik zal doen wat ik wil."*

Daad bij het woord

Johannes roept: *"Dan zal ik eens zien wie den dienst te regelen heeft"* en trekt met zijn rechterhand zijn revolver uit zijn linker binnenzak. Bos loopt zonder dit te zien naar zijn schrijftafel. Van der Linden loopt naar het geopende loket, waar inmiddels Dirk Schouten van Beusichem staat. Vlug neemt Johannes naast Dirk een goed punt in. Terwijl Bos opkijkt en zich niet realiseert wat er gaat gebeuren, richt J.P. op Bos en schiet. Midden in het voorhoofd getroffen valt Jan achterover neer. Johannes roept: *"Dat heb je mij al meer geflikt."*

Meijntje en Dirk schrikken zich dood. Meijntje vlucht met haar twee kleintjes naar buiten. Johannes blijft nog even staan, steekt het wapen in zijn zak terug en loopt naar buiten. Daar wordt hij door zijn maten vastgegrepen. Een van hen, Jacob Woord, probeert de revolver van Johannes af te pakken. Terwijl Jacob de loop van de revolver al vast heeft, grijpt Johannes ook naar het wapen met zijn vinger aan de trekker. Jacob grijpt zijn pols, draait die een beetje om en rukt de revolver uit Johannes' hand. Hij geeft het schiettuig aan portier Westdijk, die het in bewaring neemt. Johannes wordt door terreinmensen in het portiershuisje vastgehouden.

Politie-inspecteur Jacobus Frans de Buck is in de nabijheid met politiepersoneel schietoefeningen aan het houden. Als chef-expediteur Pelgrom Hendrik van Lent ziet wat er gebeurt, loopt hij onmiddellijk naar De Buck. Deze gaat naar het portiershuisje en ziet in het lokaal, waar de portiers verblijven, Jan Bos op zijn rug liggen met zijn benen naar de deur van het portierslokaal. Volgens De Buck is Jan Bos bewusteloos. Hij ziet dat uit Jans voorhoofd, direct boven de neus, bloed uit een wond stroomt en witte hersendelen naar buiten komen. Onder zijn hoofd ligt een plas bloed. Toch klopt Bos' pols nog. Dokter A. Erkelens is al gewaarschuwd. Als deze het portiershuisje binnenloopt treft hij Jan aan met twee kogelwonden in het hoofd. Jan Bos komt niet tot bewustzijn. Johannes, die goedaardige knul, heeft nog nooit geschoten. Hij wil Bos slechts licht verwonden om schrik aan te jagen, maar ziet nu tot zijn ontzetting het gevolg van zijn daad bij het woord.

Archief Gemeentepolitie Vlaardingen
nr.nr. 964 - pv nr. 502 (3) pagina 234

Onder arrest

Dokter Erkelens pleegt direct eerste hulp door Jan Bos te verbinden. Inspecteur De Buck ontvangt van portier Westdijk de revolver en verhoort Johannes, die bij hem een verklarende bekentenis aflegt. De Buck kan niet anders dan hem arresteren en procesverbaal opmaken. Hij stelt Johannes daarna onder bewaking van de agenten Arie van Beijeren en Hendrik Fehres in afwachting van de Commissaris van Politie. De Buck

gaat in Rotterdam de Officier van Justitie in kennis stellen van Johannes' daad. 's Middags om 16 uur gaat De Buck naar het ziekenhuis aan de Hofsingel in Vlaardingen. De wonden blijken fataal te zijn. Jan Bos is op 23-jarige leeftijd overleden. Zijn stoffelijk overschot wordt in het lijkenhuis gekist. De Buck zorgt voor de waarmeding en verzegeling. Op het lichaam van Jan Bos wordt in het Gemeentelijk ziekenhuis van Rotterdam aan de Coolsingel sectie verricht. Daarna wordt zijn lijk vrijgegeven en aan de familie in Vlaardingen ter beschikking gesteld voor de begrafenis.

Stadhuis Vlaardingen rond 1927
© House of Cards

Paal

Johannes wordt door de politie meegenomen en onder de trap van het stadhuis achter slot en grendel gezet. Twee dagen later wordt hij afgevoerd. Dit, onder té grote belangstelling, want De Kroniek van Vlaardingen 1927 vermeldt: *"Bij het wegbrengen van de man die de portier van het Havenbedrijf Vlaardingen-Oost heeft doodgeschoten ontstaat een geweldige oploop op*

de Markt. Een paal van het bordes van het stadhuis bezwijkt daarbij." Mogelijk wordt hier een van de balusters van de trappen bedoeld.

De eis

Op 22 november moet onze J.P. zich verantwoorden voor de Arrondissementsrechtbank. Snikkend staat hij voor zijn rechter. Officier van Justitie, Mr. J.G. Holstein, eist primair *"moord, subsidiair doodslag, subsidiair zware mishandeling den dood ten gevolge hebbend"*. Rechter jonkheer mr. G.W. van Viersen Trip vraagt of Johannes het misdrijf erkent. Johannes bevestigt met een enkel *"ja"*.

Er worden 17 getuigen gehoord. Uit hun verklaringen en die van de verdachte, constateert men dat Johannes verminderd toerekeningsvatbaar moet worden geacht. De psychiaters K. Penon en H.W. de Monchy spreken zelfs van *"een hogere inbeciel"*. Zijn psychische gesteldheid zou mee oorzaak zijn geweest van het moeilijk verkrijgen van werk. J.P.'s advocaat, mr. Hoogeweegen, ziet het anders. Hij wijst er op dat volgens de psychiatrische rapporten Johannes *"... iemand is vol tegenstrijdigheden en met een zeer impulsief karakter."* Misschien voelt Hoogeweegen aan dat Johannes' daad voortkomt uit zijn strijd voor kansengelijkheid en gerechtigheid. Hij pleit voor een voorwaardelijke veroordeling. Mr. Holstein komt van dit alles niet onder de indruk en eist 20 jaar gevangenisstraf. De president vraagt aan Johannes: *"Verdachte, wat vind u van deze straf?"* Johannes barst in snikken uit: *"Als mijn moeder mij maar mag bezoeken!"*

De uitspraak

Op de zitting van 6 december in Rotterdam laat rechter Van Viersen Trip blijken de eis van O.M. wel erg hoog te vinden. Hij veroordeelt Johannes uiteindelijk tot 10 jaar gevangenisstraf. De Officier van Justitie blijft echter bij zijn eis van 20 jaar. Hij vindt dat Johannes *"... lang en breed heeft nagedacht en toen zijn daad heeft volvoerd. Van*

een hevige gemoedsbeweging in den woordentwist met Bos is niets gebleken."
Holstein geeft niet op en gaat dan ook in hoger beroep.

Geen geluk

Inderdaad vermeldt Het Dagblad van Noord-Brabant op 08 februari 1928 dat Holstein bij het Haagsche Gerechtshof in hoger beroep gaat. Johannes heeft helaas geen geluk. *"In verband met het hoogst ernstig karakter van het gepleegde misdrijf"* verhoogt de voorzitter de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van 10 jaar naar 15 jaar.

Ver van huis en haard

Johannes wordt op 24 februari 1928 om 15.00 uur opgenomen in de Strafgevangenis van Leeuwarden. Een prominente penitentiare inrichting bedoeld voor de zwaarste categorie criminelen. Deze rijksinrichting staat bekend om zijn strenge cellulaire regime, gericht op isolatie en 'zuivering' van gedetineerden. Johannes zal voor de eerstkomende jaren dus volledig geïsoleerd worden. Het doel is om hem tijdens die eenzame opsluiting te laten nadenken over zijn wandaad en hem te zuiveren.

Dat roept de vraag op of een dergelijke behandeling enige zin heeft voor Johannes om hem ooit te laten terugkeren naar de maatschappij. Hij heeft al veel psychologische schade. Schade die nog versterkt wordt door het gevangenisleven en een jarenlang stigma rondom zijn strafblad. Van enige re-integratie en resocialisatie is praktisch geen sprake.

De aanleg van de afsluitdijk is nog maar net begonnen. Een reis vanuit Vlaardingen naar de Friese hoofdstad met de stoomtrein vraagt 2 tot 3 maal overstappen. De snelheid is maximaal 100 kilometer per uur. Dat moet voor tante Mietje een dagvullende onderneming zijn. Of zijn moeder hem ooit zal en kan bezoeken, zoals hij voor zijn rechter snikkend smeekt, is de vraag. Leeuwarden is heel ver van huis en haard.

Van de regen in de drup

Dat zijn gevangenisstraf geen zin heeft en niet zuiverend werkt, blijkt uit het feit dat J.P. op 20 juli 1932 om 06.30 uur *"wegens krankzinnigheid"* de gevangenis verlaat. Niet om naar huis te gaan, maar om overgebracht te worden naar het relatief nieuwe Rijkskrankzinnigengesticht De Grote Beek aan de Boschdijk in Eindhoven. Een inrichting met zelfs eigen muntgeld. Daar komt Johannes van de regen in de drup. De zogenaamde behandeling bestaat uit, opnieuw, opsluiting en rust. Geen behandeling uit liefde, maar uit onmacht. Het resulteert voor hem in wrede therapie en dwang. Feitelijk is hij opnieuw gevangen. Na een korte tijd gaat hij voor de tweede maal naar Leeuwarden. Ook niet weer voor lang, want op 12 oktober 1932 wordt Johannes weer terug naar het Eindhovense krankzinnigengesticht overgeplaatst. Het is duidelijk dat de gemeenschap geen raad weet met Johannes. Gaat hij nog voor een derde maal terug naar Leeuwarden? Het lijkt er wel op, want in zijn Leeuwardens dossier 752 staat onder meer vermeld:

- 15 juni 1933 *Vanuit beperking naar 'geheele gemeenschap'.*
- 24 nov 1937 *Voorwaardelijke invrijheidsstelling.*

Vragen zonder antwoord

Hoe het met Johannes na november 1937 vergaat blijft onduidelijk. Voorwaardelijk vrij, hoe vrij is hij? Krijgt hij ooit een blanco strafblad terug?

Blijft Johannes' leven bij dromen of kan hij zich nog enkele visioenen realiseren? Kan hij, na het grauw van gevangenis en gesticht, in de resterende 55 jaar zijn leven nog wat kleur geven?

Krijgt hij weer contact met zijn familie in Vlaardingen? Komt J.P. te weten dat zijn lieve moeder, bijna 62 jaar oud, op 02 december 1939 onze tijd verlaat? Weet hij dat zijn vader Piet op 28 januari 1953 gaat inwonen bij zijn dochter Maria Johanna in Rotterdam? Dat zijn vader op 29 november 1956 teruggaat naar Vlaardingen en daar wordt ingeschreven in het R.K. Liefdesgesticht aan Hoflaan 45? Weet Johannes dat Piet op 6 juni 1959 overlijdt? Voor ons blijven het vragen zonder antwoord.

Johannes, Petrus van der Linden, geb. 15 september 1902
Voormalig graf 522562 Lu-07-G-65/86
Gemeentelijke Begraafplaats Lunteren

Lunteren

Na mogelijke omzwervingen verlaat Johannes, ruim 90 jaar oud, op 12 juni 1993 onze tijd. Zijn lichaam wordt begraven op de Gemeentelijke Begraafplaats van Lunteren. Daar wordt zijn graf afgedekt met een eenvoudige blauwe plaat. Johannes Petrus van der Linden, een rimpeling in de tijd, een kleine golf die breekt terug in de Oceaan; terug in het Eeuwig Bewustzijn. Echt vrij; niet meer gevangen.

Omziend

Johannes' leven voldoet niet aan de norm. Soms ligt de misdaad niet in de daad van de dader, maar in de onverschilligheid van de samenleving die de meest kwetsbaren laat kiezen tussen liefde of overleven. Zijn z'n ophitsende maten en de onverschilligen van onze maatschappij, niet medeschuldig aan de dood van de jonge portier Jan Bos? Johannes wil, net als ieder mens, zoeken naar verlichting van zijn bestaan. Hij wil kansen omarmen en hindernissen uit de weg ruimen. Is Jan Bos voor hem de metafoor van zijn obstakels? Hij mist helaas op het moment van zijn misdaad een fender, een stootwil, die zijn woede kan opvangen. Johannes koos niet voor dit leven, maar hij wordt er wel voor gestraft. Zou zijn ongewenst gedrag en dat van andere langgestraften, door een gevangenisstraf met eenzame afzondering en opsluiting, kunnen leiden naar een positiever gedrag? Leidt een wreed regime en dwang in een gesticht naar een socialer leven? Hij heeft wel contact met de reclassering, maar krijgt blijkbaar geen psychia-trische zorg. Heeft hij niet gewoon domme pech en zij, de goeden, de braven, die niet in de gevangenis komen, gewoon geluk? Voor velen, met gevoelens van wraak en vergelding, is hij voor altijd een gebrandmerkte crimineel, een man die niet aan de norm voldoet. Zijn leven is wreed gereduceerd tot die misstap. Vergeving en humaniteit zijn niet aan de orde. Het leven van Johannes,

het leven van Jan Bos, van iedereen, is kwetsbaar. Afhankelijk vanuit welk perspectief we het bekijken zijn beide in dit narratief wisselend dader en slachtoffer; gevangen in Macht en Onmacht.

In glas gevangen

De webpagina 'www.gevangeninglas.nl' toont fotoportretten van gevangenen op glasplaten. Elke glasnegatief met naam heeft een eigen plek met detentiegegevens en de misdaad. Het is op die pagina dat ik tijdens mijn zoektocht naar onze Johannes Petrus van der Linden onverwacht portret GN0388 opdelf. Het is ónze Johannes!

Nu is, naast een belangrijk deel van zijn leven, ook zijn gezicht aan het licht gekomen. Johannes Petrus van de Linden kijkt ons aan. Voor altijd in glas gevangen.

"Summum Ius, summa iniuria" - Het hoogste recht is soms het hoogste onrecht.

Uit de De Officiis 1, 33 van Marcus Tullius Cicero – 106-43 v.o.j.

Noot:

- * 'Sterre der Zee' of 'O reinste der scheps'len'
is een aan Maria, Sterre der Zee gewijde hymne in de Rooms-Katholieke Kerk,
gecomponeerd vóór 1912 door Marie Koenen. De volledige tekst luidt:

*O reinste der scheps'len, O Moeder en Maagd, Gij, die in uw armen het Jezuskind draagt,
Maria, aanhoor onze vurige beê, Geleid ons door 't leven, o Sterre der zee.
O Sterre der zee, o Sterre der zee, geleid ons door 't leven, o Sterre der zee.*

*Bedreigen ons noodweer of storm op onz' baan, Is 't sloopj' onzer ziel in gevaar te vergaan,
Bedaar, o Maria, de storm op uw beê, Stort hoop ons in 't harte, o Sterre der zee;
O Sterre der zee, o Sterre der zee, stort hoop ons in 't harte, o Sterre der zee.*

*Maria, als gij onze schreden geleidt, Schenkt gij ons uw licht en uw zegen altijd,
Dan landen wij veilig ter hemelse reê, En danken u eeuwig, o Sterre der zee;
O Sterre der zee, o Sterre der zee, en danken u eeuwig, o Sterre der zee.*

Bronnen:

- 1027 Algemeen Dagblad; van 22 november; artikel 110.
1927 De Kroniek van Vlaardingen.
1927 De Maasbode van 22 november; artikel 15.
1927 Het Ochtendblad van de avondpost van 26 augustus.
1927 Nieuwe Rotterdamsche Courant; artikel 168, rechtbankverslag van 22 november.
1927 Nieuwe Vlaardingse Courant van 06 december.
1927 Prov. Noordbrabantse en 's Hertogenbossche Courant.
1927 Onze Courant van 09 december.
1927 Voorwaarts van 22 november; artikel 110.
1928 Uittreksels 751 uit de boekhouding Strafgevangenis Leeuwarden, via Cor Seesink.
1928 Nieuwe Haarlemsche Courant van 26 januari.
1928 Dagblad van Noordbrabant, Breda van 08 februari, pag. 04.
2013 'Er loopt een optocht door de tijd' van Cor Seesink (1941-2021)
2026 Museum Blokhuispoort Leeuwarden,
over de voormalige Bijzondere Strafgevangenis te Leeuwarden - dossier 752.
2026 www.gevangeninglas.nl – foto Bijzondere Strafgevangenis Leeuwarden nr. GN0388.
2026 Stadsarchief Vlaardingen, team Kunst, Cultuur & Erfgoed,
betreffende de Gezinsstaat Van der Linden,
het Jaarboek van het Visserijmuseum 2007
en de 20 pagina's processen-verbaal van een verhoor en 17 getuigenverklaringen.

Niets uit deze uitgave mag in enige vorm en op welke wijze ook, worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder mijn toestemming. Ook tekst- en datamining is zonder mijn toestemming niet toegestaan.

Dordrecht, maart 2026 - © Paul L. Seesink (1936) paul@seesinkweb.nl – www.seesinkweb.nl – 06 22 73 21 67

